Gemeente Amsterdam

Agendapunt: Bespreken van het Gebiedsgericht Omgevingsprogramma Nieuw-West (GOP Nieuw-West) 2025-....

NB Zelfde annotatie ook naar van weyenberg

Aanwezigheid ter ondersteuning
5.1, 2, e 5.1, 2, e 2, e 5.1, 2, e *en/of* 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e *via signal/ teams*

Kernboodschap strategisch:

- Het GOP geeft Nieuw-West één samenhangend ruimtelijk en sociaal kompas.
- We bouwen méér betaalbare woningen, maken ruimte voor werk en voorzieningen, en maken de openbare ruimte groener en gezonder.
- We doen dat met respect voor het bestaande karakter en erfgoed én met stevige klimaat- en mobiliteitsmaatregelen die het stadsdeel toekomstbestendig maken.
- Het is niet alleen een plan van de gemeente; het is gemaakt met meer dan 40 organisaties, ondernemers en partners, zodat Nieuw-West kan groeien zonder zijn identiteit te verliezen.
- Het GOP Nieuw-West is een uitwerking van de Omgevingsvisie 2050 en de Ontwikkelstrategie 2035. Het ligt tussen 17 september en 5 november ter inzage. Dit was een periode van 7 weken (6 weken minimum) en is nog met 10 dagen verlengd vanwege een technische storing enkele uren in de eerste week van november.

Verlenging inspraakperiode en extra bijeenkomsten:

- Sinds 17 september ligt het Gebiedsgericht Omgevingsprogramma Nieuw-West (GOP Nieuw-West) ter inzage.
- We zijn blij met de grote betrokkenheid van bewoners, ondernemers en organisaties. Omdat dit de eerste keer is dat we een GOP opstellen, krijgen we veel waardevolle vragen over wat het programma precies is en wat erin hoort.
- Om hier goed op in te gaan, organiseren we in november en december extra informatieavonden. Tijdens deze bijeenkomsten lichten we het Gebiedsgericht Omgevings Programma verder toe en beantwoorden we vragen.
- We verlengen ook de inspraakperiode, die oorspronkelijk liep tot 17 november, tot en met 31 december 2025. Zo heeft iedereen voldoende tijd om na de extra toelichting nog een officiële reactie in te dienen.

Wat is een GOP binnen de omgevingswet:

- De Omgevingswet regelt alles wat te maken heeft met de leefomgeving: bouwen, natuur, verkeer, gezondheid, enzovoort.
- Een van de instrumenten in die wet is het omgevingsprogramma. Daarin staat hoe we onze doelen uit de gemeentelijke omgevingsvisie in een bepaald gebied gaan uitvoeren.
- Het programma werkt bestaand beleid uit (zoals de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 of sectorale beleidsnota’s) naar het niveau van één stadsdeel of gebied.

Wat staat erin

- de doelen en ambities voor Nieuw-West als uitwerking van de omgevingsvisie;
- welke projecten en maatregelen we willen nemen;
- wie daarbij betrokken zijn;
- in welke volgorde we wat uitvoeren.

Wat staat er NIET erin

- het GOP bevat geen bindende regels voor bewoners of bedrijven;
- het verandert geen bestemmingen of vergunningregels – dat gebeurt in het omgevingsplan;
- men kan geen bezwaar maken tegen het programma zelf, wel meedenken of reageren in de inspraak.
- Er staat geen nieuw beleid in.

Waar nieuw beleid wel kan landen

- *Gemeentebreed / stedelijk niveau*
  Nieuw beleid (bijv. over woningbouw, mobiliteit, energie, gezondheid) hoort thuis in een beleidsnota of de Omgevingsvisie van de hele stad. Dat wordt vastgesteld door de gemeenteraad. Het GOP mag daar niet van afwijken.
- *Gebiedsniveau*
  Het GOP kan wel signaleren dat er behoefte is aan nieuw beleid (bijv. “er is behoefte aan beleid voor deelmobiliteit in buurten met weinig OV”). De gemeente kan dat signaal dan doorzetten naar de beleidsafdelingen of het college. Dit staat nu in de paragraaf: wat doen we niet. Als het college of de raad besluit dat er nieuw beleid nodig is, komt dat later terug in een volgende versie van de omgevingsvisie of in een afzonderlijke beleidsnota.
- *Omgevingsplan (regels)*
  Alleen als nieuw beleid vraagt om nieuwe regels (bijv. andere bouwhoogte, milieuregels, evenementenbeleid), dan wordt dat vertaald in het omgevingsplan.
  Ook dat wordt door de gemeenteraad vastgesteld en is juridisch bindend.

Kernboodschap algemeen:

- Bij botsende beleidskaders zijn keuzes gemaakt om dilemma’s aan de voorkant en op gebiedsniveau aan te pakken. De belangrijkste beleidskeuzes zijn:
  - Algemeen (De bestaande stad is het uitgangspunt)
  - Ruimtelijke ordening (waar te verdichten en waar niet)
  - Ruimtelijke ordening (waar komen bovenplanse voorzieningen)
  - Groen (hoe de groennorm te realiseren bij ontwikkelingen)
  - Groen (waar meer en waar minder te investeren)
  - Erfgoed (waar te beschermen en waar los te laten)

  Deze keuzes zijn ook geland op kaarten, waar doen we wat wél en waar doen we iets niet.

Aangepaste tijdslijn vaststellen GOP Nieuw-West

8 juli - besluit vrijgave voor inspraak door college
17 september - ter inzage legging, start inspraak
- Adviesaanvraag verstuurd aan Stadsdeel Nieuw-West
24 september - geagendeerd in commissie RO
6 oktober - informatiebijeenkomst betrokken organisaties
31 december - einde inzage termijn
14 januari 2026 - ontvangst advies stadsdeel
januari - opstellen nota van beantwoording
4 februari - bespreking in raad (gepiept door vvd)
eind februari - besluitvorming college, inclusief kennisgeving aan de raad

Te verwachten vragen van de Stadsdeelcommissie

Wat kan de bestuurder antwoorden op een eventuele vraag m.b.t. het participatietraject rondom het GOP Nieuw-West?

- Er is een intensief participatietraject geweest met allerlei organisaties en instanties die actief zijn in Nieuw-West.
- Er is aan het begin van het traject een participatieplan opgesteld in afstemming met het Stedelijk team participatie (dit was voordat de participatieverordening is vastgesteld). Daarin is expliciet, wegens de aard van het stuk (uitwerking van bestaand beleid om richting op gebiedsniveau te geven op hoofdlijnen), gekozen om deze groep van organisaties en instanties te benaderen.

- In een aantal sessie is deze groep meegenomen in de stappen die we hebben gezet bij het maken van het GOP Nieuw-West.
  Er zijn drie momenten van bijeenkomsten geweest:
  8-15 mei 2023: hete brei sessie
  12 juli 2023: kaarten van Nieuw-West
  10 oktober 2023: laatste stand van zaken
  6 oktober 2025: informatiebijeenkomst inspraakperiode

- Genodigden waren onder andere: Pro west, Vrienden Sloterplas, Bond Heemschut, Fietsersbond, Woon!, Stichting Eigenwijks, Stichting hart van Osdorp, Stichting HVO-Querido en schoolbesturen. Niet alle genodigden zijn aanwezig geweest bij één of meerdere van de bijeenkomsten. Dit omdat zij aangaven hier geen tijd in te willen of kunnen steken. Met een aantal is 1op1 nog teruggekoppeld als zij niet aanweizg konden zijn of meer tijd nodig hadden, zoals stichting WOON! Of de voetgangersvereniging.

- Hiernaast zijn er regelmatig bijeenkomsten geweest met de woningbouwcorporaties en de erfgoedorganisaties.

- Omdat het Omgevingsprogramma op grote lijnen richtinggevend is, blijft er bij de projecten die binnen dit kader worden uitgevoegd voldoende ruimte om op buurtniveau eigenaarschap, actief burgerschap en een democratisch proces na te streven. Op dat niveau van uitvoering krijgen Amsterdammers direct de ruimte om mee te beslissen over de eigen leefwereld.

- ***Kan de inspraakperiode verlengd worden?***

De inspraakperiode is met een periode van 10 dagen verlengd tot en met 17 november. Dit omdat de site in de 7 weken (ipv de minimale 6 weken) dat het GOP ter inzage lag, enkele uren uit de running is geweest in de laatste week. Langer verlengen is niet wenselijk omdat dan vaststelling over de gemeenteraadverkiezingen moet worden getild.

- ***Zijn de bewoners voldoende betrokken?***
  Stichting Eigenwijks stelt dat bewoners niet genoeg betrokken zijn geweest. Opzet van de participatie (nog voor de verordening) was om mensen in georganiseerde verbande te betrekken; van bewonersorganisaties tot heemtuinen. Er zijn meer dan 60 partijen benaderd, daarvan hebben 40 organisaties meegedacht in 4 opeenvolgende bijeenkomsten. Eigenwijks was hiervoor ook uitgenodigd.

- ***Er is een WOO verzoek ingediend door een betrokken bewoner. Ook heeft zij om informatie gevraagd die zij pas drie weken later kreeg. Dit gaat om presentaties die zijn getoond bij de hete brei sessies in 2023. Zij stelt dat ze daarom niet in staat was een inspraakreactie te doen.***
  Wij denken dat de inspraak ook mogelijk is zonder deze documenten. De inspraakperiode was al een week langer dan 6 weken en is daarna ook nog met 10 dagen verlengd. Wij denken dat men voldoende in staat is gesteld om te kunnen reageren.

Wat kan de bestuurder antwoorden op een eventuele vraag m.b.t. de betrokkenheid van de stadsdeelcommissie?

- Bij een Omgevingsprogramma onder de Omgevingswet heeft het college van B&W beslissingsbevoegdheid. Het is uitwerking van bestaand beleid (zoals de Omgevingsvisie). Zoals gebruikelijk is er een formele adviesaanvraag gedaan aan het stadsdeelbestuur. Ook is er een nota ter kennisname naar de raad gestuurd.
- Daarnaast is bij het maken van dit stuk, omdat het gebiedsgericht is, de kennis en ideeën van de stadsdeelorganisatie meegenomen.
- Vroeg in het traject (op 10 oktober 2023) is er gesprek geweest over de hoofdlijnen van het GOP met de stadsdeelcommissie. Op verzoek van de stadsdeelcommissie is er op 4 november een tweede technische sessie geweest.
- Er is regelmatig contact geweest met de dagelijks bestuurder RO

Betrokkenheid raad

- Bij een Omgevingsprogramma onder de Omgevingswet heeft het college van B&W beslissingsbevoegdheid. Het is uitwerking van bestaand beleid (zoals de Omgevingsvisie). Zoals gebruikelijk is er een nota ter kennisname naar de raad gestuurd.
- De raadscommissie heeft de nota al gepiept voordat de inspraakperiode voorbij was en het stadsdeelbestuur haar advies kon geven.
- Vandaar dat we het nu al in de raad behandelen, terwijl de reacties nog niet geheel binnen zijn.
- We kunnen dan ook nog geen antwoord geven op vragen over deze reacties.

Financiën en haalbaarheid

Financiële en organisatorisch haalbaarheid. Grote integrale projecten

(“Kwintet-projecten” etc.) met weinig directe opbrengst, kunnen onder vuur komen.

Antwoord: we zetten nu een koers uit waar we naar toe willen, zodat we hierna financiering kunnen organiseren. Denk hierbij aan schuiven met bestaande middelen door prioritering, maar ook aan subsidies, Rijksgelden, project-GREXen en bovenplanse investeringen.
We zijn ons bewust van het belang van investeringen in openbaar vervoer, waarvoor we samen moeten werken met de Vervoerregio Amsterdam. Het GOP maakt nieuwe openbaarvervoerlijnen mogelijk door ruimtelijke reserveringen. Er worden geen besluiten in genomen over de lijnvoering.

Prioriteit investeringen in groen
In het GOP is de keuze gemaakt om te prioriteren waar beperkte middelen voor groen worden geïnvesteerd. Dat is in de Scheg van West, in de Oeverlanden, in de watergangen tbv de waterkwaliteit en in buurten waar veel hittestress optreedt. Deze lijst van vier zijn plekken die voor veel bewoners veel gebruikskwaliteit zullen opleveren. De Brettenzone is, ondanks de verdichting rondom station Sloterdijk, niet opgenomen, omdat verhoudingsgewijs het (potentiële) gebruik van dit gebied veel lager is dan de andere twee grote landschapsparken in Nieuw-West en het Westerpark. In de Brettenzone ligt de focus op stadsnatuur in plaats van recreatie.

Verlies van groen / leefkwaliteit bij verdichting
Bij gebiedsontwikkeling wordt de mogelijkheid geboden om groen in de omgeving te realiseren i.p.v het plangebied.

Antwoord: Er wordt stevig gestuurd om groen binnen de projecten te realiseren. Dit is sterker dan in het huidige systeem, waar vaak gezegd wordt dat norm niet haalbaar is en het groen dan gewoon niet gerealiseerd wordt. Het effect is ook dat het bestaande groen meer kwaliteit krijgt. Daarnaast ontstaat er door het onderscheid tussen stedelijke buurten en buurten in de luwte een breed palet aan omgevingen: ‘voor ieder wat wils’.

Wat staat er in het GOP over de Lutkemeer?
Het GOP heeft vastgesteld beleid opgenomen zoals dat nu in het bestemmingsplan staat. Als bedrijven- en werkgebieden.

Erfgoed en bestaande bebouwing behouden
Mogelijkheden voor sloop in wijken met cultureel of erfgoedkarakter zoals rond de Lelylaan.

Antwoord: Het GOP verstevigt de bescherming in een groot deel, maar kiest op strategische plekken voor woningen en voorzieningen in de buurt van HOV en sociaal veilige openbare ruimte.

Mobiliteit; er is onvoldoende aandacht voor het feit dat er heel veel bij wordt gebouwd, de auto al beperkt wordt maar er geen grote investeringen plaats vinden op het gebied van openbaar vervoer.
Er zijn inmiddels afspraken met de vervoersregio Amsterdam die stellen dat wanneer er minimaal 250 woningen bijgebouwd worden, er ook

maatregelen moeten komen om het openbaar vervoer op minimaal niveau te houden.

Mobiliteit; er staat vrij weinig in het plan over mobiliteit
Dit is omdat de plannen voor de mobiliteit voor de komende 10-15 jaar in het mobiliteitsplan staan. Dit is net weer vastgesteld voor de komende 10-15 jaar. We zijn aan het kijken hoe we in een volgende versie deze plannen kunnen integreren.

Antwoord op inspraakreactie Eigenwijks

- *De bewonersorganisaties en personen die samen deze inspraakreactie opstellen waren echter NIET op de hoogte van enig participatietraject en zijn pas recent achter de mogelijkheid gekomen een inspraakreactie te schrijven.*

- In het participatie traject (dat is opgesteld voordat de participatieverordering was vastgesteld) is vanwege de grote schaal gekozen om organisaties te betrekken en niet individuele bewoners.
- Er zijn meer dan 40 organisaties betrokken geweest. Nog 20 organisaties gaven aan dat zij geen mankracht of een andere reden hadden om niet mee t doen. Overigens waren vele deelnemers van de betrokken organisaties ook inwoner van Nieuw-West.
- Eigenwijks is uitgenodigd voor de hete brei sessies; zij gaven toen aan pas als er een product zou liggen te willen meewerken. Met de voetgangers vereniging Nieuw-West is een online meeting geweest.

- *Een heldere, **wervende hoofdboodschap** ontbreekt. We adviseren om in ieder geval een compacte publieksversie van het GOP te maken met daarin opgenomen die wervende boodschap.*

Reactie: het is een uitwerking van het bestaande beleid, waar nog veel ruimte is om op project en buurtniveau in te vullen. Wellicht is de suggestie van Licht, lucht en ruimte nog steeds een goeie suggestie?

- *Benader Nieuw-West op buurtniveau (73 buurten). We adviseren om dit principe van **buurtniveau-benadering expliciet** te verankeren in het GOP, en in het vervolg meer gebiedsgericht en participatief te werken. Dat betekent: plannen maken en prioriteiten stellen in samenspraak met bewoners, per buurt, zodat het GOP niet alleen over Nieuw-West gaat, maar ook van Nieuw-West wordt.*

Dat is inderdaad de achterliggende gedachte van het stuk. Verankering zou kunnen plaatsvinden bij de vaststelling, maar de vraag is of dat nodig is, aangezien dit al is vastgelegd in de participatieverordening.

- *Het **sociale fundament onder het GOP** is zwak. Wij adviseren de gemeente om dit samen met NPSNW en bewonersorganisaties te doen, zodat thema's als zorg, jongeren, vrouwen, leefstijl en veiligheid daadwerkelijk worden geïntegreerd in de ruimtelijke keuzes die de toekomst van Nieuw-West bepalen.*

Het GOP is een ruimtelijke vertaling van stedelijk beleid. Dit stuk is dus niet de plek waarin nieuwe programmering te agenderen. Het sociale fundament wordt op andere beleidsterreinen gemaakt. Wij vinden als DB overigens ook dat sociale veiligheid duidelijker in het stuk moet landen.

- ***Mobiliteit** vraagt om realisme én samen stad maken*

Het GOP is een beleidskader voor de komende 10 jaar. De maatregelen die de stad wil nemen in deze komende 10 jaar op het gebied van mobiliteit in Nieuw-West staan opgenomen in het mobiliteitsplan Nieuw-West. Het wordt al moeilijk deze uit te gaan voeren omdat er nog geen financiering voor is.

- *Programmering van **groen** kan echt ambitieuzer*

Er wordt een belangrijke stap gemaakt in het GOP door te stellen dat bij gebiedsontwikkeling de hoeveelheid groen moet voldoen aan de Amsterdamse maatschappelijke referentie normen voor groen, waarbij

wordt gesteld dat wanneer er niet genoeg groen gerealiseerd wordt een equivalent bedrag moet worden uitgegeven aan een van de focusopgaven: Sloterpark, oeverlanden, watergangen en buurtgroen.

- *De **Lutkemeerpolder** hoort erbij! Juist hier zou je toch verwachten dat een*
  confrontatie van de algemene doelen uit de omgevingsvisie met de praktijk van Nieuw-Westzou leiden tot een op Nieuw-West toegespitste groenstrategie en er zo een mooi voorschot kan worden genomen op de nieuwe Hoofdgroenstructuur.

In het GOP zijn lopende projecten opgenomen zoals ze zijn vastgesteld. Daarom is er geen extra eis aan deze projecten gesteld. We weten dat er ambitieuze plannen zijn voor de openbare ruimte in de Lutkemeerpolder. Eventueel zouden deze hierin kunnen worden opgenomen.

- *Onheldere knip tussen waar het GOP wel en niet over gaat. Wij adviseren de gemeente om de thema's uit de paragraaf '**waar het GOP niet over gaat'** alsnog te betrekken bij de uitvoering.*
  Ook al aandachtspunt bij het DB. Het blijft echter uitwerking van bestaand beleid. Op het moment dat dit verandert, is er ook een update nodig van het GOP.

- *Samen Stad Maken is meer dan ophalen van ideeën. Kortom: gebruik bestaande bewonersinitiatieven als partners in uitvoering, niet als klankbord.*

Dit is het eerste GOP. Er wordt nu geschreven aan een vervolg. Dit is ook een vraag vanuit de raad. Het samenwerken aan de uitvoering is daarin een belangrijk punt.